

Xăng dầu tăng mạnh, Bộ Công Thương có đề xuất gì?

12:35 09/03/2026

Giữa bối cảnh giá xăng dầu trên thị trường liên tục tăng mạnh và tiềm ẩn nhiều biến động, Bộ Công Thương đã đưa ra đề xuất mới về cơ chế điều hành giá. Theo dự thảo Thông tư, doanh nghiệp kinh doanh xăng dầu có thể được chủ động công bố và điều chỉnh giá bán lẻ trong hệ thống phân phối, thay vì hoàn toàn phụ thuộc vào cơ chế điều hành như trước.

Động thái này được xem là bước thay đổi đáng kể trong cách quản lý thị trường xăng dầu, hướng tới cơ chế điều hành linh hoạt hơn. Tuy nhiên, việc trao thêm quyền cho doanh nghiệp cũng đòi hỏi tăng cường giám sát nhằm bảo đảm minh bạch và hạn chế những biến động bất thường của giá nhiên liệu.

Theo dự thảo Thông tư lần thứ ba đang được Bộ Công Thương lấy ý kiến, các thương nhân đầu mối và thương nhân phân phối xăng dầu sẽ được phép công bố, điều chỉnh giá bán lẻ trong hệ thống phân phối của mình. Riêng với dầu mazut, mức giá được công bố sẽ áp dụng ở khâu bán buôn.

(Ảnh: internet)

Song song với việc được trao quyền chủ động về giá, doanh nghiệp phải thực hiện kê khai giá bán lẻ theo mẫu quy định và gửi thông tin tới Bộ Công Thương (Cục Quản lý và Phát triển thị trường trong nước) cùng UBND cấp tỉnh hoặc cơ quan quản lý được phân cấp tại địa phương. Việc kê khai được thực hiện thông qua hệ thống ứng dụng, phần mềm quản lý do Bộ Công Thương triển khai.

Bên cạnh đó, các cửa hàng bán lẻ xăng dầu không thuộc hệ thống của thương nhân đầu mối hoặc thương nhân phân phối cũng được phép tự công bố và điều chỉnh giá bán lẻ tại cửa hàng. Tuy vậy, các đơn vị này vẫn phải kê khai giá và báo cáo cho cơ quan quản lý địa phương theo đúng quy định.

Doanh nghiệp phải thông báo rõ phương pháp tính giá xăng dầu cho Bộ Công Thương và UBND cấp tỉnh; nếu thay đổi cách tính hoặc cơ chế công bố giá phải báo trước cho cơ quan quản lý.

Bộ Công Thương cũng đề xuất cơ chế bình ổn khi thị trường biến động mạnh. Nếu giá xăng, xăng sinh học hoặc dầu diesel trong nước tăng liên tiếp trong 1 tháng với mức cộng dồn từ 20% trở lên, cơ quan quản lý có thể kiến nghị Chính phủ áp dụng biện pháp bình ổn.

Khi đó, Bộ Công Thương sẽ phối hợp Bộ Tài chính và các bộ ngành đánh giá cung - cầu, giá thế giới, tồn kho và nhu cầu tiêu dùng để xây dựng phương án

điều hành.

Việc trao quyền cho doanh nghiệp được xem là bước tiến theo cơ chế thị trường, giúp phản ứng nhanh trước biến động giá năng lượng. Tuy vậy, nhiều ý kiến cho rằng cần cơ chế giám sát chặt chẽ, đặc biệt thông qua hệ thống kê khai và quản lý giá điện tử để theo dõi và phát hiện kịp thời các biến động bất thường.

Cơ quan quản lý cần thường xuyên đối chiếu giá bán lẻ với các yếu tố cấu thành như giá nhập khẩu, chi phí vận chuyển, chi phí kinh doanh và thuế, phí để tránh tình trạng doanh nghiệp điều chỉnh giá vượt mức hợp lý.

Theo dự thảo, việc đánh giá biến động giá sẽ dựa trên dữ liệu tiêu thụ của một số doanh nghiệp đầu mối lớn, chiếm hơn 70% tổng sản lượng toàn quốc, làm cơ sở nhận diện xu hướng thị trường và điều hành giá.

Khi thị trường biến động mạnh, Bộ Công Thương và Bộ Tài chính sẽ phối hợp phân tích cung - cầu, giá quốc tế để kịp thời đề xuất biện pháp can thiệp. Trong các tình huống đặc biệt như thiên tai, dịch bệnh hay khẩn cấp, cơ quan quản lý cũng có thể kích hoạt cơ chế bình ổn theo quy định.

Các chuyên gia cho rằng cơ chế vừa trao quyền cho doanh nghiệp vừa tăng cường giám sát có thể giúp thị trường xăng dầu vận hành linh hoạt, minh bạch hơn, đồng thời vẫn đảm bảo mục tiêu ổn định kinh tế và bảo vệ người tiêu dùng.

Chi Chi (t/h)